

Stappenplan Peilingsonderzoek Digitale Geletterdheid voor deelnemende basisscholen

UNIVERSITY OF TWENTE.

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Beste schoolcontactpersoon,

Fijn dat uw school in het voorjaar van 2022 deelneemt aan het peilingsonderzoek naar Digitale Geletterdheid. In dit document vindt u een stappenplan, zodat u precies weet wat deelname inhoudt.

De Peiling Digitale Geletterdheid (Peil.DG) maakt deel uit van de periodieke peilingsonderzoeken in groep 8 die worden uitgevoerd onder regie van de Inspectie van het Onderwijs. Peil.DG wordt uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit Twente, KBA Nijmegen en Stichting Cito. In Peil.DG maken leerlingen in groep 8 van het regulier basisonderwijs een toets voor digitale geletterdheid en beantwoorden een aantal vragen.

Eerder heeft u drie voorkeurdatum doorgegeven tussen half februari en eind mei 2022. Toetsleiders van KBA Nijmegen of de Universiteit Twente komen op de afgesproken dag naar uw school toe met alle benodigde materialen en organiseren de afname in groep 8. In totaal duurt deze afname maximaal 2,5 uur, inclusief pauzes en instructie. Daarnaast vragen wij de schoolleider en de leerkracht van groep 8 om een vragenlijst in te vullen.

Enige tijd later volgt het zogenoemde verdiepende onderzoek. Een inspecteur in de rol van onderzoeker bezoekt dan uw school en voert een gesprek met enkele teamleden en leerlingen over (het onderwijs in) digitale geletterdheid.

Voor het onderzoek worden de volgende stappen doorlopen:

1. Aanleveren schoolgegevens
2. Verspreiden ouderbrief
3. Afsluiten Gegevensuitwisselingsovereenkomst
4. Invullen leerlinglijst
5. Afname toets en leerling-/leerkrachtvragenlijst groep 8
6. Invullen vragenlijst door schoolleider
7. Verdiepend onderzoek Onderwijsinspectie
8. Terugkoppelen resultaten aan de school

Hierna lichten we deze stappen kort toe. Als u nog vragen heeft kunt u ons mailen of de website www.peildg.nl raadplegen. Daar vindt u ook een contactformulier.

Stap 1 Aanleveren schoolgegevens (okt 2021 – feb 2022)

Veel scholen hebben deze eerste stap, die bestaat uit het aanleveren van enkele schoolgegevens, al gezet. Het gaat om deze schoolgegevens:

- Aantal groepen 8 op uw school en aantal leerlingen per groep
- Contactpersoon op uw school gedurende het onderzoek
- Drie voorkeurdatumms voor de toetsafname (in periode februari - mei 2022)

Deze gegevens zijn nodig om de toetsafname op uw school voor te bereiden en het benodigde materiaal gereed te maken. Het aanleveren van de gegevens verloopt via het invullen van een online vragenlijstje, waartoe de school toegang krijgt via een per e-mail verstuurd link.

Stap 2 Verspreiden ouderbrief (jan - feb 2022)

Voorafgaande aan de toetsafname informeert uw school de ouders van de leerlingen in groep 8 over het onderzoek met behulp van de ouderbrief die wij hebben opgesteld. De school ontvangt deze voorbeeldbrief per mail. De brief is ook te downloaden op de website www.peilDG.nl. In de brief wordt uitgelegd wat het doel is van het onderzoek en wat dat inhoudt voor de leerlingen. Ook worden de ouders erop gewezen dat, als zij niet willen dat hun kind meedoet aan het onderzoek, zij dat kunnen doorgeven aan de school. De school zorgt er dan voor dat er geen gegevens van het kind worden doorgegeven aan de onderzoekers. Deze procedure voldoet aan de wettelijke AVG-eisen.

Stap 3 Afsluiten Gegevensuitwisselingsovereenkomst (jan – feb 2022)

Eveneens vanwege de AVG-wetgeving wordt een gegevensuitwisselingsovereenkomst afgesloten tussen uw school en het onderzoekconsortium (een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Twente, KBA Nijmegen en Stichting Cito). U ontvangt deze per e-mail, al ondertekend door de penvoerder van het consortium. Wij vragen u om de overeenkomst te controleren en, indien u akkoord bent, deze uit te printen, te ondertekenen en een gescande versie per mail terug te sturen.

Stap 4 Invullen leerlinglijst (jan – feb 2022)

De onderzoekers zullen de namen van de leerlingen in groep 8 niet opvragen, in verband met de AVG-wetgeving. Het is echter wel noodzakelijk dat alle anoniem verzamelde onderzoeksgegevens over een leerling aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Daarom vragen we in stap 4 aan uw school om – aan de hand van een eenvoudige instructie – een lijst in te vullen waarop inlogcodes worden gekoppeld aan leerlingen. De school bewaart deze leerlinglijst tot en met het einde van het onderzoek; de onderzoekers krijgen alleen een anonieme versie (zonder namen) van de lijst.

Het is belangrijk dat de school de leerlinglijst met namen en inlogcodes goed bewaart en dat deze lijst op de dag van de afname uitgeprint klaarligt. Ter plekke kunnen de leerkracht en de toetsleider er dan samen voor zorgen dat elke leerling met de juiste inlogcode inlogt.

Bij het terugsturen van de geanonimiseerde lijst verstrekt de school enkele achtergrondgegevens van de leerlingen; te weten geslacht, geboortemaand/-jaar, het voorlopige vo-advies en de score op de LVS-toets Begrijpend lezen van eind groep 7.

Stap 5 Afname toets en leerling-/leerkrachtvragenlijst groep 8 (feb – mei 2022)

De afname in groep 8 wordt ingepland op één van de drie voorkeurdatum die uw school bij Stap 1 heeft doorgegeven. De toets bestaat uit twee delen, gevolgd door een vragenlijst voor de leerlingen. Inclusief pauzes en instructie duurt de totale afname maximaal 2,5 uur. De leerlingen maken de toets en vragenlijst op tablets die de toetsleider meebrengt. Ze loggen in met de unieke inlogcode die op de leerlinglijst (zie Stap 4) aan hun naam is gekoppeld. Na afloop krijgen alle leerlingen een presentje als dank voor hun medewerking.

De toetsleider brengt ook een tablet mee voor de groepsleerkracht en nodigt deze uit om – terwijl de leerlingen de toets maken - de leerkrachtvragenlijst in te vullen en eventueel zelf ook een deel van de toets te maken. Als het invullen van de leerkrachtvragenlijst tijdens de toetsafname niet lukt, zorgt de toetsleider ervoor dat de leerkracht de vragenlijst later alsnog kan invullen. Met de leerkrachtvragenlijst worden enkele relevante kenmerken in kaart gebracht van de klas en het onderwijsaanbod in de klas.

Stap 6 Invullen vragenlijst door schoolleider (feb – mei 2022)

De schoolleider krijgt via de mail (verstuurd aan de schoolcontactpersoon) de uitnodiging om online de schoolleidersvragenlijst in te vullen. Met deze vragenlijst worden enkele relevante kenmerken van de school en het onderwijsaanbod op de school opgevraagd.

Stap 7 Verdiepend onderzoek Onderwijsinspectie (apr - jun 2022)

Het verdiepende onderzoek vindt plaats op een andere dag dan de toetsafname in groep 8 (Stap 5), bij voorkeur erna. De onderzoekers van de Universiteit Twente en KBA Nijmegen geven door aan de Inspectie van het Onderwijs wanneer de toetsafname op uw school plaatsvindt. De Inspectie neemt vervolgens contact met u op om het verdiepende onderzoek in te plannen.

Tijdens dit verdiepende onderzoek bezoekt een inspecteur in de rol van onderzoeker uw school voor een vraaggelicht met de schoolleider (en eventueel de ICT-coördinator) over het onderwijs in digitale geletterdheid. Ook houdt de inspecteur een groepsinterview met enkele leerkrachten over dit onderwerp. Daarnaast voert hij/zij een gesprekje met in totaal (maximaal) zes leerlingen uit groep 8, waarin aan de hand van voor leerlingen herkenbare situaties enkele vragen over digitale vaardigheden worden gesteld. Het gesprek met de schoolleider en het interview met de teamleden duren elk maximaal één uur, het groepsgebesprek met de leerlingen ongeveer een half uur.

Stap 8 Terugkoppeling resultaten aan de school (juli 2022)

De onderzoekers maken voor elke school een unieke schoolrapportage waarin de toetsresultaten van de eigen leerlingen grafisch worden weergegeven en vergeleken met het landelijke gemiddelde en met het gemiddelde van vergelijkbare scholen. Ook resultaten van de leerlingvragenlijst worden in de schoolrapportage teruggekoppeld en vergeleken met landelijke gemiddelden en vergelijkbare leerlingen/scholen elders. Aanvullend hierop bevat de schoolrapportage enkele landelijke resultaten van de vragenlijsten van de leerkracht en schoolleider, bijv. over de inrichting van het onderwijs in digitale geletterdheid. De school kan die zelf vergelijken met de eigen aanpak.